

Jan Owe: *Runfynden vid Köpings kyrka* (2002)

Errata och tillägg

Listan upptar främst korrekturfel.

- s. 19, rad 7 Utöver fornlämningsnr 168 kan även nämnas nummer 171, 172 och 185.
- s. 25, nr 50 Står: reste, bör stå: reste?
- s. 30, rad 1 Står: mångar, bör stå: många
- s. 32, rad 1 nedifrån Står: det brukligt, bör stå: det var brukligt
- s. 38, rad 1 nedifrån Står: Hag, bör stå Hag-
- s. 41, rad 5 Står: ristningen, bör stå ristning
- s. 46, nr 27 I kolumn Jansson står: 14, 29, bör stå: 14, 29, 55
- s. 46, nr 49 I kolumn Fyndår står: 1957, bör stå 1953–54
- s. 47, nr 74 I kolumn Jansson står: -, bör stå: 64
- s. 51, rad 4 Står: Waltå 3937/75, bör stå: Waltå ATA 3937/75
- s. 53, rad 9 nedifrån Står: Burgsviksandsten³⁷, bör stå: Burgsviksandsten³⁷
- s. 65, rad 20–23 Det fragment som Jansson beskriver finns under nummer 27.
- s. 80, rad 6 Står: nr 14 resp nr 29, bör stå: nr 14 resp nr 29, se även nr 55
- s. 96, rad 4 Står: återstör, bör stå: återstår
- s. 96, rad 6 Står: en kort med tydlig, bör stå: en kort men tydlig
- s. 103, rad 11 nedifrån Står: Köpingsvägen 24, bör stå: Köpingevägen 24
- s. 103, rad 6 nedifrån Att fragmentet inte hittades 1957 framgår av att det finns beskrivet i Janssons rapport från januari 1954.
- s. 105, rad 9–10 Enligt förslag från Cecilia Ljung behöver tolkningen inte vara *ræisti* (el. *retti*), utan kan lika gärna vara *lagði* (lade). Se senare Ljung 2016, del 2, s. 123 (nr 195).
- s. 110, rad 3 Står: **stai-** ..., bör stå: **stai-**
- s. 115, rad 11 Står: Jansson har samma läsning. – Williams: **...ṭain · pinsa · abtir · b-...**, bör stå: Jansson och Williams har samma läsning.
- s. 125, rad 4 nedifrån Står: *ok Jorkell letu retta stæin at æftir*, bör stå: *ok Iorkell letu retta stæin æftir*
- s. 126, rad 19 nedifrån Står: *Jorkell*, bör stå: *Iorkell*
- s. 128, rad 8 ff. Ragnhild Boström skrev om att stenen använts som altarskiva i en artikel i Ölandsbladet den 11 september 2001. Se senare hennes artikel i Fornvännen 2007.

Senare litteratur

Sedan boken kom ut 2002 har en hel del publicerats kring runinskrifter från Köpings socken på Öland. Här nämns ett antal av dessa arbeten.

Boström, Ragnhild, 2007: Anteckningar om Köpingsvik och Ölands kyrkor. I: *Fornvännen* 102, s. 97–106. [Läs bl.a. om Öl Köping68, Hässleby i Köpings sn, fram till 1762 använd som altarskiva i kyrkan.]

Gustavson, Helmer, 2004: Runor på föremål från Köpingsvik. I: Schulze, H. (red.). *Köpingsvik på Öland - 30 undersökningar 1970–1994. Arkeologiska undersökningar i Köpingsvik utförda av Riksantikvarieämbetet och Kalmar läns museum. RAÄ 215, 216, m. fl. Köpings sn, Borgholms kn, Öland. Rapport 2004:2, s. 63–70. [Om runristade föremål påträffade i Köpingsvik.]*

Gustavson, Helmer, 2017: Två runristade koppamuletter från Solberga, Köpingsvik (Öl Fv1976;96A och Öl Fv1976;96B). I: *Futhark: International Journal of Runic Studies* 7 (2016, publ. 2017), s. 63–99.

Kitzler Åhfeldt, Laila, 2009: The rune stone fragments at Köpingsvik, Öland. I: *From Ephesos to Dalecarlia : reflections on body, space and time in medieval and early modern Europe*, s. 83–100.

Kitzler Åhfeldt, Laila, 2009: Runstensfragmenten i Köpingsviks kyrka, Öland. *Analys med optisk 3D-skanner. Stockholms universitet. Rapporter från Arkeologiska forskningslaboratoriet* 12.

Kitzler Åhfeldt, Laila, 2015 (ny upplaga 2018): *Runristare vid Köpings kyrka. I: Grävda minnen : från Skedemosse till Sandby borg. Kalmar län* 95, s. 178–189.

Ljung, Cecilia, 2016: Under runristad häll. Tidigkristna gravmonument i 1000-talets Sverige. 2 delar. Akad. avhandling. *Stockholm Studies in Archaeology* 67:1–2. [Se speciellt katalogen i del 2 där Ljung beskriver runinskrifterna från Köping under 77 olika nummer, sid. 96–135.]

Palm, Veronica & Schulze, Hella, 2007: Köpings kyrkas medeltida torn : RAÄ 167, 215, Köpings kyrka 1:1, Köpings socken, Borgholms kommun, Öland : särskild arkeologisk undersökning 2006. [Läs bl.a. om två runfynd som kort beskrivs nedan.]

Pereswetoff-Morath, Sofia, 2017: *Vikingatida runbleck : läsningar och tolkningar. Akad. avhandling. Uppsala universitet. [Beskriver de vikingatida runblecken påträffade i Köpingsvik.]*

Pereswetoff-Morath, Sofia, 2019: *Viking-Age Runic Plates : Readings and Interpretations. Acta academiae regiae Gustavi Adolphi* 155, Runrön 21 [Bearbetning och översättning av avhandlingen från 2017. Se även separat utgiven korpuskatalog, Runrön 21:2.]

I sammanhanget kan också nämnas att min bok blev recenserad i *Fornvännen* 2004 (s. 158–160) av Michael Lerche Nielsen.

Senare års runfynd

Efter 2002 har minst fyra runfynd gjorts vid Köpings kyrka, dessa beskrivs här kortfattat.

År 2004 observerade Hanna Menander ett runstensfragment i västra kyrkogårdsmurens utsida, 6 m söder om ingången till kyrkogården.

Signum: Öl ATA322-4215-2004 i Samnordisk runtextdatabas (2014)

Inskrift: × **suein** ...

Svæinn ...

”Sven ...”

I november 2006 påträffades två stycken runstensfragment i samband med förberedelserna för en tillbyggnad av kyrkan. Fynden gjordes nära det nordvästra hörnet till resterna av det medeltida tornet.

Signum: Öl Ljung216 i Samnordisk runtextdatabas (preliminär version 2020)

Inskrift: ... **hialb**... ...-----...

... hialp[i] ...

”... hjälpe ...”

Signum: Öl Ljung217 i Samnordisk runtextdatabas (preliminär version 2020)

Inskrift: ...-...

Fragmentet saknar tolkning.

Någon gång efter de två fynden gjorda 2006 och senast 2011 påträffades ytterligare ett runstensfragment. Jag antar att fragmentet påträffades vid arbetet med tillbyggnaden, den s.k. Lillkyrkan vilken invigdes 2008. Sannolikt påträffades fragmentet under 2007 då man gjorde en öppning i nordmuren för passagen till Lillkyrkan. Fragmentet har tydliga färgrester av den ursprungliga målningen och förvaras nu i en monter i vapenhuset.

Signum: Öl Ljung218 i Samnordisk runtextdatabas (preliminär version 2020)

Inskrift: ...**hęana**...

Fragmentet saknar f.n. tolkning.

Till sist kan nämnas att runstensmuseet i Köpings kyrka invigdes i oktober 2012. Tjugofyra av de många runfynden från kyrkan finns nu utställda i kyrkans vapenhus.

Gamlebo i november 2020